

Cestovatelé by ani na podzim neměli podceňovat ochranu před komáry

7.9.2026 - | Ministerstvo zdravotnictví ČR

Ministerstvo zdravotnictví upozorňuje cestovatele mířící v závěru léta a během podzimu do jižní a jihovýchodní Evropy a do Asie na riziko infekcí přenášených komáry. Patří mezi ně zejména západonilská horečka, dengue a chikungunya. Riziko nákazy lze přitom výrazně snížit jednoduchými preventivními opatřeními, především používáním vhodných repelentů a důslednou ochranou před poštípáním.

Podle nejnovějších dat Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC) bylo letos v Evropě k 26. srpnu hlášeno 877 lokálně získaných případů západonilské horečky v 15 zemích. V České republice bylo zaznamenáno také bezmála 80 případů dengue. Téměř všechny případy těchto onemocnění evidované v Česku souvisejí s pobytem v zahraničí.

„Není důvod kvůli riziku nákazy rušit dovolenou nebo měnit cestovní plány. Je ale potřeba počítat s tím, že komár na jihu Evropy už nemusí být jen nepříjemným hmyzem, ale může přenášet i infekční onemocnění. Ochrana je přitom jednoduchá – základem je vhodný repelent a důsledná ochrana před poštípáním, a to i během dne,“ říká Matyáš Fošum, zástupce hlavního hygienika České republiky.

Riziko se týká především cest do jižní a jihovýchodní Evropy a Asie. Ministerstvo proto doporučuje nepodceňovat ochranu před komáry ani při podzimních cestách. V jižních destinacích mohou zůstat komáři aktivní i v době, kdy už jejich aktivita v České republice výrazně klesá.

Virus západonilské horečky koluje v přírodě mezi ptáky a na člověka jej přenášejí komáři rodu *Culex*. Většina nakažených nemá žádné příznaky. Pokud se zdravotní obtíže objeví, mohou připomínat běžnou virózu – typická je horečka, schvácenost, bolest hlavy a svalů. Těžký průběh s postižením nervového systému je vzácný, může však skončit i úmrtím.

„Pro naprostou většinu lidí nepředstavuje západonilská horečka závažné riziko a infekce proběhne bez příznaků. Větší pozornost je ale na místě u starších osob a chronicky nemocných. A samozřejmě při pobytu v oblastech, kde právě probíhá intenzivní přenos,“ potvrzuje Milan Trojánek, přednosta Kliniky infekčních nemocí a cestovní medicíny 2. LF UK a Fakultní nemocnice v Motole.

Západonilská horečka přitom není jedinou infekcí, které by cestovatelé měli věnovat pozornost. Komár tygrovaný (*Aedes albopictus*) může přenášet dengue i chikungunu. Na rozdíl od některých běžných evropských druhů komárů je aktivní také během dne. Ve Francii a Itálii se v posledních letech opakovaně objevují lokální ohniska těchto infekcí.

Výskyt nálezů neznamena jejich plošné šíření napříč Evropou. Přenos závisí na přítomnosti konkrétního druhu komára a na vhodných podmínkách pro jeho život, například na teplotě a vlhkosti. Není proto důvod kvůli současné situaci plošně rušit nebo měnit cestovní plány. Důležité je sledovat aktuální situaci v cílové destinaci a dodržovat základní preventivní opatření.

Ministerstvo zdravotnictví a hygienická služba epidemiologickou situaci v zahraničí průběžně sledují a vyhodnocují případná rizika pro Českou republiku.

„Průběžně vyhodnocujeme hlášení z evropských systémů včasného varování. Nezajímají nás jen čísla, ale hlavně to, kde k přenosům dochází a zda nevzniká riziko s dopadem na Česko. Smyslem je zachytit jakýkoliv posun včas a varovat cestovatele dřív, než odjedou,“ popisuje Tomáš Kotěšovec,

vedoucí Operačního centra pro mimořádné události ve zdravotnictví Ministerstva zdravotnictví.

Ochrana před komáry je jednoduchá a nevyžaduje složitá opatření. Ministerstvo zdravotnictví cestovatelům doporučuje:

1. Používejte repelent. Vhodné jsou přípravky s obsahem DEET nebo ikaridinu, které se aplikují podle návodu výrobce na nekrytou pokožku. V oblastech s výskytem komára tygrovaného je důležité chránit se také během dne.
2. Noste vhodné oblečení. Zejména v podvečer a za svítání, kdy jsou nejaktivnější komáři rodu *Culex*, pomáhají dlouhé rukávy a nohavice, ideálně ve světlých barvách.
3. Chraňte prostor, kde spíte. Vhodné jsou sítě proti hmyzu v oknech, moskytiéry nad postelí nebo elektrické odpařovače.
4. Před cestou si ověřte aktuální situaci. Sledujte informace o výskytu infekčních onemocnění v cílové destinaci a aktuální doporučení hygienické služby.
5. Nepodceňujte ochranu ani na podzim. Zatímco v České republice aktivita komárů s příchodem podzimu klesá, v jižní Evropě a dalších teplejších oblastech mohou být nadále aktivní.

Pokud se do dvou týdnů od návratu z jižní Evropy nebo jiné oblasti s výskytem těchto nákaz objeví horečka, úporné bolesti hlavy, kloubů nebo svalů nebo vyrážka, je vhodné kontaktovat lékaře. Hned při prvním vyšetření je důležité upozornit na nedávný pobyt v zahraničí. Informace o navštívené destinaci může být zásadní pro volbu dalšího diagnostického postupu.

<https://mzd.gov.cz/tiskove-centrum-mz/cestovatele-by-ani-na-podzim-nemeli-podcenovat-ochranu-pre-d-komary>